

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/316/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112240079
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5112240079.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobkyne JUDr. Z. O., nar. XX.X.XXXX, bytom L. L., J. XX, právne zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Škrabákom, so sídlom L. L., R. XX, proti žalovanému Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na základe odvolania oboch sporový strán proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14C/360/2012-164 zo dňa 21. júna 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 500 eur titulom finančného zadosťučinenia a vo zvyšnej časti žalobu o zaplataenie finančného zadosťučinenia z a m i e t a .

Žalobkyňa m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 44,4 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.000 eur titulom finančného zadosťučinenia. Vychádzal z toho, že v predchádzajúcom štádiu konania bolo právoplatne určené, že žalovaný (v pozícii dodávateľa) neplatne odstúpil od zmluvy o osobnom účte AXION uzatvorenej medzi ním a žalobkyňou, ako fyzickou osobou nevykonávajúcou podnikateľskú činnosť či iné slobodné povolanie; t.j. spotrebiteľom. V tejto spojitosti uviedol, že dokazovanie ohľadne dôvodov odstúpenia, resp. zisťovanie súvisiacich pohnútok žalovaného, je (práve) vzhľadom na právoplatné určenie jeho neplatnosti irelevantné.

2. Okresný súd konštatoval, že predmetným neplatným odstúpením došlo k porušeniu práv zo zmluvného spotrebiteľského vzťahu. Nadväzne mal za to, že v súvislosti s týmto porušením práv žalobkyne jej vzniklo právo na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému ako pôvodcovi zásahu. Konaním žalovaného totiž došlo k zmareniu celého zmluvného (spotrebiteľského) vzťahu. Pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia zohľadnil výšku náhrad nemajetkovej ujmy priznávanej z iných dôvodov; napríklad pri porušení osobnostných práv. Osobitne vzal zreteľ na to, že k porušeniu práv došlo práve plnením si zmluvných povinností poskytovateľa služieb, ktoré sa zaviazal poskytovať na neobmedzenú dobu a ktoré sú spravidla dlhodobého charakteru. Odstúpením od zmluvy o bežnom účte dochádza pritom „k zásahu do viacerých práv spotrebiteľa, nie len vedením účtu a úročením zostatku, ale aj vykonávaním platieb, inkás, avíz, vračaním preplatkov, či hradením platieb“ a tiež k zásahu v súvislosti s poskytovaním spojených služieb (napr. vydanie platobnej karty).

3. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť ich v spore úspešnej (§ 142 ods. 1 O.s.p.) žalobkyni v sume 674,06 eur, ktorú výšku trov konkrétne zdôvodnil; vrátane neakceptovania niektorých žalobkyňou uplatňovaných čiastkových náhrad.

4. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obe procesné strany.

5. Žalovaný napádal rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a domáhal sa jeho zmeny tak, že žaloba v časti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia bude (v celom rozsahu) zamietnutá. Namietal nesprávny výklad § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a tvrdil, že z hľadiska možnosti priznania primeraného finančného zadosťučinenia podľa uvedeného ustanovenia je potrebné rozlišovať medzi porušením spotrebiteľských práv a medzi porušením práv zo spotrebiteľského vzťahu. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu vysloveným v rozsudku, ktorým bolo v dotknutej časti zrušené pôvodné prvoinštančné rozhodnutie a ktorý považoval nárok na primerané finančné zadosťučinenie za daný vždy, ak dôjde k porušeniu práva zo spotrebiteľského vzťahu, ktoré si spotrebiteľ na súde úspešne uplatní. To znamená, bez rozdielu, či k porušeniu tohto práva dôjde napr. pre absenciu formy, alebo zákonných náležitostí vyplývajúcich z akéhokoľvek predpisu bez ohľadu na to, či účelom týchto náležitostí je ochrana spotrebiteľa alebo nie. Odvolateľ mal za to, že satisfakčný účinok § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. sa musí (s odkazom na tú časť právnej normy, ktorá pre priznanie nároku vyžaduje uplatnenie si práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitným predpisom) týkať porušenia práv spotrebiteľa vyplývajúcich z osobitných predpisov; t.j. kvalifikovaného porušenia práv na ochranu spotrebiteľa.

6. Nadväzne tvrdil, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je daný, ak nejde o porušenie spotrebiteľských práv, ale o nedostatky právnych úkonov alebo porušenie právnych noriem vyplývajúcich zo súkromného práva vo všeobecnosti. Uvedenému zodpovedá systematické začlenenie dotknutého ustanovenia v zákone č. 250/2007 Z.z., a nie vo všeobecnom predpise, ktorým je Občiansky zákonník. V tejto spojitosti žalovaný uviedol, že nevie, prečo okresný súd nepriznal protistrane finančné zadosťučinenie aj z toho dôvodu, že žalovaný voči nej použil neprijateľnú zmluvnú podmienku (rozhodcovskú doložku), ktorá bola za neprijateľnú „označená“ prvotným rozsudkom. V danom prípade predsa tiež došlo k porušeniu práva spotrebiteľa - dokonca, na rozdiel od odstúpenia od zmluvy - práva, ktoré je „chránené princípom ochrany spotrebiteľa“ (§ 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zák.).

7. Odvolateľ namietal tiež nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku. Hoci v priebehu konania prezentoval svoj právny názor a predložil súvisiace rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/506/2015 zo dňa 13.4.2016, v odôvodnení nie je ani zmienka o tom, ako sa konajúci súd s ním vysporiadal. Obdobne, hoci v zmysle záväznosti právneho názoru odvolacieho súdu mal okresný súd posúdiť nárok na primerané finančné zadosťučinenie aj z pohľadu dodávateľa a vyhodnotiť konkrétne práva spotrebiteľa v pomere k ochrane spotrebiteľa ako princípu, takéto úvahy okresného súdu v napadnutom rozsudku absentujú. Pokiaľ by okresný súd posudzoval uplatnený nárok aj z pohľadu dodávateľa (žalovaného), posudzoval by aj jeho dôvod odstúpenia od zmluvy o bežnom účte a v konkrétnostiach súdnej veci by dospel k záveru, že žalovaný postupoval s odbornou starostlivosťou.

8. Vo vzťahu k výške priznaného nároku odvolateľ poukázal na nelogickosť časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde okresný súd konštatuje, že osobitne vzal na zreteľ, že k porušeniu práv žalobkyne došlo práve plnením si zmluvných povinností poskytovateľa služieb. Tým, že si žalovaný plnil svoje zmluvné povinnosti však nemohlo dôjsť k porušeniu práv. Navyše, výška priznaného nároku je neprimeraná, lebo žalobkyňa nevznikla žiadna škoda, prípadne iná ujma, od ktorej by bolo možné takú výšku odvodiť. Vedenie účtu bolo spoplatnené sumou 3,90 eur a žalobkyňa si mohla za podobný poplatok otvoriť účet v akejkoľvek inej banke.

9. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania žalovaný poukazoval na porušenie § 262 CSP, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku súčasného rozhodnutia okresného súdu tak o nároku na náhradu trov konania, ako aj o ich výške.

10. Žalobkyňa žiadala napadnutý rozsudok v časti priznaného finančného zadosťučinenia potvrdiť. Keďže zmluva o vedení bežného účtu uzatvorená medzi ňou a žalovaným bola/je spotrebiteľskou zmluvou, pokiaľ žalovaný porušil svoje povinnosti z tejto zmluvy, porušil (jej) práva spotrebiteľa. Následne považovala za preukázané naplnenie podmienok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a dotknuté úvahy žalovaného označila za bezpredmetné. Zároveň okresný súd vzal do úvahy všetky okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práv spotrebiteľa, čomu zodpovedá i výška priznaného finančného zadosťučinenia.

11. Žalobkyňa odvolaním napadla len výrok o trovách konania a domáhala sa jeho zmeny tak, že jej bude priznaná náhrada trov konania vo výške 1.008,90 eur, ako aj náhrada trov (aktuálneho) odvolacieho konania. Namietala, že okresný súd nerozhodol o trovách dovolacieho konania, hoci aj v zmysle dotknutej časti uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 143/2015 z 29.2.2016 (str. 14) tak mal učiniť.

12. Na odvolanie žalobkyne a ani na jej vyjadrenie k (meritórnemu) odvolaniu protistrany žalovaný už v ďalšom priebehu odvolacieho konania nereagoval.

13. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) zmenil rozsudok okresného súdu podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

14. V otázke nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. odvolací súd už v predošlom štádiu konania (v rozhodnutí z 30.4.2014) zaujal právny názor týkajúci sa podmienok jeho dôvodnosti. Na dotknutých východiskách a záveroch (bližšie záver strany 5 a strana 6 rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/358/2013 z 30.4.2014) naďalej zotrváva a dôvodom na ich zmenu nie je ani odvolacia argumentácia žalovaného. Krajský súd neakceptuje tvrdenie, že „osobitným predpisom“ podľa druhej vety § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. nemôže byť Občiansky zákonník len preto, že ide svojou povahou o všeobecný a základný právny predpis súkromného práva, resp. občianskeho práva hmotného. Je nepochybné, že predmetom úpravy Piatej hlavy Prvej časti Občianskeho zákonníka sú spotrebiteľské zmluvy, ktorá úprava rozhodne nie je len rámcová, ale obsahuje množstvo veľmi konkrétnych a jednoznačne vymedzených povinností zmluvných strán, osobitne dodávateľov. Napokon, samotný žalovaný s odkazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka potvrdzuje porušenie spotrebiteľského práva v súvislosti s vyhlásením za neprijateľnú (a teda neplatnú) zmluvnej podmienky o voľbe rozhodcovského súdu.

15. Zároveň nie je možné v konkrétnostiach súdnej veci oddeľovať jeho skutkové okolnosti od spotrebiteľského charakteru dotknutej zmluvy. Neplatnosť odstúpenia od zmluvy o bežnom účte nebola totiž konštatovaná len na základe všeobecnej právnej úpravy zmluvných vzťahov, ale tiež (či skôr najmä - aj vzhľadom na text odstúpenia od zmluvy formulovaný bezprostredne žalovaným) s poukazom na nerešpektovanie žalovaným „jeho vlastných“ všeobecných obchodných podmienok (bližšie druhý odsek na strane 5 rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10Co/358/2013 z 30.4.2014). Len takýto komplexnejší prístup je spôsobilý byť naplnením pozitívneho záväzku štátu (Slovenskej republiky) vo vzťahu k európskemu rozmeru princípu ochrany spotrebiteľa ako jednej z hlavných politík Európskej únie.

16. Nad bezprostredný rámec odvolania krajský súd dopĺňa, že nedôvodné odstúpenie žalovaným (v pozícii dodávateľa) od spotrebiteľskej zmluvy napĺňa porušenie povinností dodávateľa aj bezprostredne podľa ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. Napríklad povinnosti poskytovať službu v bežnej kvalite - § 4 ods. 1 písm. b/ označeného právneho predpisu v znení účinnom ku dňu odstúpenia od zmluvy, alebo povinnosti neupierať spotrebiteľovi právo na služby v bežnej kvalite, vrátane ochrany jeho ekonomických záujmov - § 4 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 3 ods. 1 dotknutého právneho predpisu. Úplne jednoznačné je takéto (v zmysle terminológie žalovaného kvalifikované) porušenie vo vzťahu k neplatnosti dojednania o voľbe rozhodcovského súdu - § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.; čím je vyvrátená i čiastočne tendenčná argumentácia žalovaného v danej otázke, kedy síce pripúšťal/potvrdzoval porušenie spotrebiteľského práva, ale tvrdil, že sa nejedná o porušenie definované (aj) zákonom č. 250/2007 Z.z.

17. Žalovaným namietané nevyporiadanie sa okresného súdu s rozhodnutím iného súdu v obdobnej veci - rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 11C/506/15-23 z 13.4.2016 - je len zdanlivo opodstatnené. Ide totiž o rozhodnutie súdu, ktorým prvoinštančný súd v súdnej veci nie je viazaný (§ 193, § 391 ods. 2 a § 455 CSP, resp. v čase rozhodovania okresného súdu § 135 ods. 1, § 226 a § 243 O.s.p.). Naopak, práve v zmysle dotknutej záväznosti bol prvoinštančný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p., aktuálne § 391 ods. 2 CSP), čo okresný súd i konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Len pre úplnosť je namieste uviesť, že ani Okresný súd Prešov v označenom rozhodnutí neuviedol, že Občiansky zákonník nie je osobitným predpisom v zmysle druhej vety § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.; naopak, jeho ustanovenia § 52 až 54 za takúto osobitnú právnu normu výslovne označil.

18. Z doteraz konštatovaného je zrejmé, že nárok žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/007 Z.z. je daný. Krajský súd, hoci za porušenie práv spotrebiteľa považoval i neprijateľné dojednanie o voľbe rozhodcovského súdu (čo okresný súd do určitej miery prehliadol), nestotožnil sa s výškou priznaného finančného zadostučinenia. Napriek tomu, že nedôvodné odstúpenie od zmluvy o bežnom účte malo pre žalobkyňu okamžitý následok zablokovania účtu, v

konaní nebolo preukázané, že by uvedené spôsobilo zásadné odopretie tzv. „vyšších dohier“, ktoré sú nemajetkovou nadstavbou predmetných bankových služieb. Krajský súd zároveň prihliadol na výšku zostatku na bežnom účte v čase neplatného odstúpenia žalovaného od zmluvy, ktorý zostatok bol skutočne minimálny (9,32 eur).

19. Nadväzne odvolací súd za primerané finančné zadostučinenie považoval sumu 500 eur, ktorá s poukazom na konkrétnosti súdnej veci nielen plne zodpovedá ochrane spotrebiteľa ako princípu, ale (dokonca) uvedené hľadisko rešpektuje ako východiskovo určujúce.

20. V otázke výšky nemajetkovej ujmy neobstojí argumentácia žalovaného, že súčasťou vyhodnotenia kvality a kvantity jeho konania (spôsobujúceho porušenia práv spotrebiteľa) malo byť aj skúmanie dôvodov odstúpenia od zmluvy. Dôvody odstúpenia od zmluvy mohli byť relevantné v štádiu posúdenia jeho (ne)platnosti, v ktorom štádiu však žalovaný odmietal uviesť akékoľvek konkrétnosti (bližšie napríklad tretí odsek strany 5 rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10Co/358/2013 z 30.4.2014). Ak tieto dôvody označuje v súčasnosti, vrátane predkladania súvisiacich písomností, bez toho, aby uviedol bližšie okolnosti zmeny vlastného postoja, takýto prístup len dokrešľuje nedostatočnosť jeho obrany v štádiu rozhodovania o neplatnosti predmetného odstúpenia. Aktuálne sú konajúce súdy už viazané právoplatným rozhodnutím o neplatnosti odstúpenia žalovaného od zmluvy a skúmanie dôvodov odstúpenia by vo svojej podstate smerovalo práve k zákonom neprístupnému preskúmvaniu, či revízii právoplatného rozsudku (§ 226 CSP, resp. predtým § 159 ods. 2 O.s.p.).

21. Odvolanie žalovaného bolo nedôvodné i v časti týkajúcej sa náhrady trov konania. Okresný súd totiž rozhodol dňa 21.6.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, preto nemohol aplikovať ustanovenia Civilného sporového poriadku, ktorý nadobudol účinnosť až 1.7.2016. V čase rozhodovania odvolacieho súdu je však Civilný sporový poriadok účinným procesným predpisom a v zmysle § 470 ods. 1 CSP sa použije i na konania začaté pred jeho účinnosťou. Z daného titulu o náhrade trov konania rozhodoval odvolací súd len v ich „prvom štádiu“, t.j. o vymedzení rozsahu nároku sporových strán na náhradu trov.

22. Žalobkyňa v súdnej veci uplatňovala z hľadiska rozhodovania o trovách konania dva kvalitatívne fakticky rovnocenné nároky (určenie neplatnosti odstúpenia žalovaného od zmluvy a priznanie primeraného finančného zadostučinenia). Na základe obrany žalovaného (namietajúceho právomoc všeobecného súdu, na ktorý sa žalobkyňa/spotrebiteľ obrátila) je nutné v rozoberaných súvislostiach za predmet konania považovať i dotknutú otázku (ne)platnosti dojednania o voľbe rozhodcovského súdu; osobitne, ak o nej bolo meritórne rozhodnuté a bola podrobená aj odvolaciemu prieskumu.

23. Následne možno konštatovať, že žalobkyňa mala úspech v dvoch čiastkových nárokoch a v jednom bola pomerne neúspešná (domáhala sa finančného zadostučinenia v sume 3.000 eur a bolo jej v konečnom dôsledku priznané len vo výške 500 eur). Miera neúspechu v tejto časti sa rovná 66,6%, čo pri tretinovom podiele daného nároku z hľadiska celkovej náhrady trov konania predstavuje čiastočný neúspech v rozsahu 22,2%. Na základe uvedeného celkový úspech žalobkyne zodpovedá 44,4%, v ktorej miere odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP vymedzil rozsah dotknutého procesného nároku žalobkyne. Len na okraj krajský súd dodáva, že aktuálna právna úprava neobsahuje ekvivalent k ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., ale za rozhodujúce považuje výlučne pomer úspechu a neúspechu sporových strán.

24. O konkrétnej výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie prostredníctvom uznesenia vyššieho súdneho úradníka. Súčasťou náhrady trov konania bude i náhrada trov dovolacieho konania, o ktorej - ako správne argumentuje žalobkyňa v jej odvolaní - najvyšší súd nerozhodol, ale uložil o nej rozhodnúť súdu prvej inštancie/prvého stupňa.

25. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.